Jaarplan 2027

KNVvL Afdeling Paragliding

WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER

Alle begin is moeilijk. Nadat in april 2025 het nieuwe bestuur was geïnstalleerd, hoopte iedereen op een stabiele bestuurssituatie. Helaas bleek de praktijk weerbarstig en is inmiddels alweer van 3 bestuursleden afscheid genomen. Gelukkig hebben we ook weer 2 nieuwe bestuursleden welkom kunnen heten (ovb instemming ALV) en hebben we er vertrouwen in dat de vacature voor het bestuurslid Veiligheid ook snel weer zal zijn ingevuld. Desondanks zijn er wel al behoorlijk wat resultaten geboekt, zoals de realisatie van een nieuwe website, instructiefilmpjes en het vrijgeven van de examen-app. Ook zijn de reglementen flink opgeschoond en zijn diverse verbeteringen doorgevoerd in de brevetuitgifte processen, waarin het KEI een belangrijke bijdrage levert.

Het komend jaar beogen we hier een mooie voorzetting aan te geven. Op de agenda staan onder meer digitalisering en flexibilisering van onze examens, het verder stroomlijnen van het aanvragen en uitgeven van brevetten, een specifieke soar-website en het invoeren van een soar-brevet. Genoeg werk aan de winkel. Meer hierover leest u in dit jaarplan. Veel leesplezier!

Mark de Lange
Voorzitter KNVvL Afdeling Paragliding

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF VAN DE VOORZITTER 1
INHOUDSOPGAVE 2
1. SITUATIESCHETS AFDELING 3
2. DOELSTELLINGEN 2026 AFDELING PARAGLIDING 6
3. BEGROTING 11

1. SITUATIESCHETS AFDELING

a. Leden

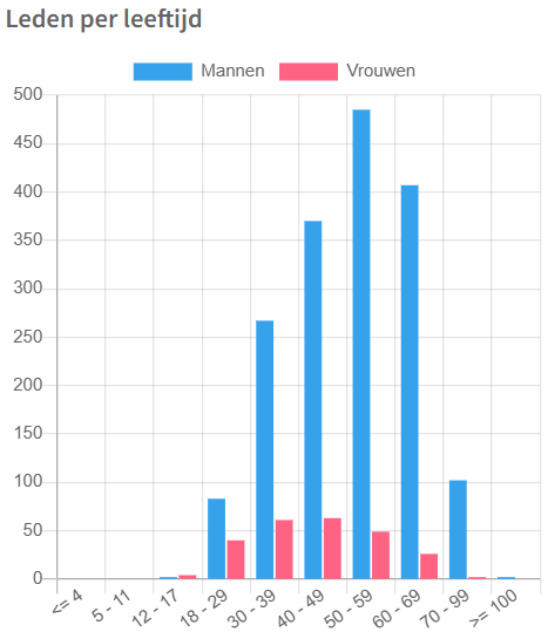
De Afdeling Paragliding telde per 1 september 2026 1967 leden:

Jaar	Aantal	Toename
2026	1967	69
2025	1898	162
2024*	1736	-175
2023	1911	63
2022	1848	83

* Twijfel over betrouwbaarheid data

Dit is een stijging met 69 leden ten opzichte van 2025. Hierin zit nog een beperkte toename door de toetreding van enkele voormalige leden van de NVVV. De Afdeling Paragliden is hiermee een van de weinige KNVvL-afdelingen, waarvan het ledenaantal stijgt. De stijging kan waarschijnlijk (nog) niet worden toegeschreven aan het gevoerde beleid. Eerder is sprake van een grotere belangstelling voor paragliden in het algemeen.

Er zijn nog altijd maar weinig vrouwen en weinig jongeren/jongvolwassenen lid van onze afdeling, zoals te zien is in het volgende schema:

Het komende jaar beogen we 5% groei. We zien kansen om deze groei juist onder vrouwen en jongeren/jongvolwassenen te realiseren. Het bestuur zal dan ook gerichte acties ondernemen en ondersteunen om deze doelgroepen te verbinden aan onze afdeling[1].

b. Ledenraad

De Ledenraad vormt het hoogste bestuursorgaan binnen de KNVvL. De Ledenraad controleert het Hoofdbestuur en voorziet deze gevraagd en ongevraagd van adviezen. Binnen de Ledenraad heeft de afdeling Paragliding 4 afgevaardigden/stemmen. De volgende leden van onze afdeling zijn lid van de Ledenraad:

[1] Mocht je hierover concrete ideeën hebben, stuur dan een bericht naar bestuur.paragliding@knvvl.nl.

Naam	*Einde termijn*	*Opmerking*
Jan Sikking	Voorjaar 2027	Niet herkiesbaar. Werving loopt.
Chris Borra	Najaar 2027	Herkiesbaar.
Jean Paul Rijnsburger	Najaar 2027	Herkiesbaar.
Richard Sijmonsma	Najaar 2027	Herkiesbaar.

Christoph Rozenkranz, Jaap Le Poole en Jeroen Roos zijn plaatsvervangende leden. Alle leden van de Ledenraad zijn lid op persoonlijke titel.

c. Bestuur
De samenstelling van het bestuur is in het najaar van 2026 als volgt:

Portefeuille	*Naam*	*Einde termijn*	*Opmerking*
Voorzitter & belangenbehartiging	Mark de Lange	Voorjaar 2029	Herkiesbaar
Secretaris	Irma de Lezenne Coulander	Najaar 2030	Mits benoemd door ALV
Penningmeester	Jeroen Roos	Voorjaar 2029	Herkiesbaar
Communicatie	Roland van der Klauw	Voorjaar 2029	Herkiesbaar
Opleiding piloten & instructeurs	Matthias van den Ouden	Najaar 2030	Mits benoemd door ALV
Veiligheid	Vacature	Voorjaar 2029	Herkiesbaar
Algemeen	Ronald Henny	Voorjaar 2029	Herkiesbaar

Inzake opleidingen kiest het bestuur voor één bestuurslid dat bestuurlijk verantwoordelijk is voor alles wat met opleidingen te maken heeft. Zie het onderwerp Opleidingen verderop in dit document.

d. Commissies Afdeling Paragliden
Onze afdeling kent de volgende commissies:

- Commissie Veiligheid: Saskia Moen, Hans Spijker (trekker), Pascal Daans, vacature
- Commissie Opleiding Piloten: Erik Voorbraak (tijdelijk trekker), Marc van Nieuwpoort, Jeroen Minnema, Wayne Wilson, vacature
  Voorheen de Commissie Examens. Takenpakket van deze commissie zal pas worden uitgebreid als de bezetting van deze commissie op orde is.
- Commissie opleiding instructeurs: Bestaande uit vertegenwoordigers van Beoordelaars Opleiding Instructeur, de Commissie Toetsing Opleidingen en de coördinator interne-opleiding instructeurs. Zie ook het onderwerp Opleidingen verderop in dit document.
- Beoordelaars Opleiding Instructeurs: Ronald ten Berge, Jeroen Buijs, Peter Rehorst, vacature
- Commissie Toetsing Opleiding Instructeurs: Chris Borra, Bert de Graaf
- Commissie Soaren: Max Morriën, Menno Verbaas, Henning Jansen Klomp, Eelko Hols, Jitte Jorritsma, Olivier Lenten, Jasper van Lieshout (trekker)
- Commissie Communicatie: Jealy van den Akker, Marloe Kuster, Roland van der Klauw (trekker, tevens bestuurslid)
- Commissie Liertechniek: Gerard Visser, Rob Verheij, Job Seesink, Sander de Lepper
- Commissie Wedstrijden Berg: Benjamin van Dijk (trekker), Iwan van Staveren (berg), Matthijs Derks (vlakland), Huub Coumans (precisie), Rick van der Sloot (reglementen).
  Ondersteuning: Max Denneboom, Jeroen Minnema, Winand Sitsen

e. Externe commissies

Vanuit onze afdeling wordt deelgenomen aan volgende externe commissies:

- KNVvL Commissie Luchtruim en Radiotechnologie: Remko Bolt
- European Safety and Training Comittee (ESTC): Sanne Both
- Commission Internationale de Vol Libre (CIVL): Benjamin van Dijk (observerend afgevaardigde)
- European Hang gliding and Paragliding Union (EHPU): Mark de Lange

2. DOELSTELLINGEN 2027

a. Algemeen

Veilig vliegen met plezier is de basis voor de ontwikkeling van de afdeling Paragliding. In 2027 richten we ons op een sterke, toekomstbestendige en inclusieve afdeling waarin piloten, opleiders, scholen en verenigingen zich gehoord en betrokken voelen en waarin ruimte is voor ontwikkeling, ontmoeting en plezier.

De doelstellingen van de afdeling zijn afgeleid van de doelstellingen van de KNVvL en sluiten aan bij de ontwikkelingen binnen de paragliding-sport. Daarbij staan de volgende uitgangspunten centraal:

- **Veiligheid als basis:** een open veiligheidscultuur waarin incidenten worden gemeld, ervaringen worden gedeeld en we van elkaar leren. Veilig en verantwoord gedrag is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van piloten, opleiders, scholen, verenigingen en de afdeling.
- **Kwaliteit en ontwikkeling:** bijdragen aan kwalitatief goede opleidingen en het voortdurend ontwikkelen van kennis en vaardigheden van piloten en opleiders. De afdeling wil daarbij niet alleen regels en eisen stellen, maar vooral bijdragen aan kwaliteitsborging en continue verbetering.
- **Betrokken en goed geïnformeerde leden:** leden voorzien van actuele, toegankelijke en relevante informatie en zorgen voor een transparante communicatie vanuit de afdeling. Leden moeten weten waar de afdeling voor staat, wat er speelt en hoe zij kunnen bijdragen.
- **Een sterke community:** de verbinding en saamhorigheid binnen de paragliding community versterken. We stimuleren ontmoeting, kennisdeling, respectvol gedrag en plezier in de sport.
- **Inclusiviteit en diversiteit:** paragliding toegankelijk en aantrekkelijk maken voor een brede groep mensen. Daarbij is specifieke aandacht voor het vergroten van de deelname van vrouwen en jongvolwassenen.
- **Belangenbehartiging:** de belangen van de paragliding-sport en haar beoefenaars behartigen op nationaal en internationaal niveau, met bijzondere aandacht voor luchtruim, vliegmogelijkheden en ontwikkelingen in wet- en regelgeving.
- **Meebewegen met de ontwikkeling van de sport:** oog houden voor nieuwe ontwikkelingen binnen paragliding, zoals de groei van soaren, parakiten, nieuwe technieken en andere innovaties. De afdeling wil ontwikkelingen waar mogelijk stimuleren en tegelijkertijd zorgen voor een verantwoorde inpassing binnen de sport.
- **Sterke samenwerking:** de samenwerking tussen bestuur, commissies, scholen, verenigingen, leden en de KNVvL verder verbeteren. Het bestuur van de afdeling wil meer vanuit duidelijke doelen en kaders besturen en minder vanuit afzonderlijke uitvoerende taken. Binnen deze doelen en kaders opereren de diverse commissies in grote mate zelfstandig. Iedere commissie heeft daarbij een vast aanspreekpunt binnen het bestuur.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van deze doelstellingen is een sterke en goed georganiseerde vrijwilligersorganisatie. In 2027 werken we daarom verder aan een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden, goede ondersteuning van vrijwilligers en een passende waardering voor hun inzet. Daarbij streven we naar een organisatie waarin kennis wordt gedeeld, taken overdraagbaar zijn en nieuwe vrijwilligers zich gemakkelijk kunnen aansluiten.

b. Speerpunten 2027

Promotie en communicatie
Naast (potentiële) leden voorzien van de nodige informatie over paragliden, blijft het behoud van leden en continuering van de ingezette groei de doelstelling voor 2027. Waarbij we onverminderd inzetten op meer jongere aanwas en een betere verhouding man/vrouw. Onze positionering is licht aangescherpt:

Paragliden is bereikbaar, veilig en betaalbaar. Start met een opleiding in Nederland en geniet daar van het soaren langs onze kust of het vliegen boven ons vlakke land. Of doe een bergopleiding in het buitenland onder begeleiding van een Nederlandse vliegschool. Paragliders vormen een hechte gemeenschap met dezelfde passie: vliegen met plezier.

We richten ons specifiek op avontuurlijke jeugd en vrouwen met lef. Er worden drie aanpakken gebruikt:

1. Behoud van leden door sterkere betrokkenheid bij de KNVvL. Hiervoor zetten we het Lift magazine, de communicatieve website Lift-paragliding.nl en de meer formelere/informatieve website van de KNVVL in. Ook organiseren we evenementen en bijeenkomsten soms specifiek gericht op vrouwen.
2. Voor de werving van nieuwe leden zetten we in op (social) media, waaronder post van influencers.
3. Voor bredere bekendheid zullen we de sport- en regionale media gaan benaderen met o.a. uitnodigingen voor en persberichten over evenementen zoals NK vlakland, NK berg en NK precisie landing. Hierbij werken we nauw samen met de KNVvL.

Er is een Commissie Communicatie samengesteld, die dit verder gaat oppakken. De commissie heeft een operationeel werkplan opgesteld om hier invulling aan te geven. In de begroting is al rekening gehouden met beperkte extra uitgaven, die uit dit plan voortkomen.

Veiligheid

De taken van de Commissie Veiligheid zijn:

1. Het adviseren van het bestuur en leden inzake veiligheidskwesties.
2. Administratie van EHPU-meldingen.
3. Administratief verwerken van de jaarverslagen van scholen en verenigingen uit het VMS systeem.
4. Analyse van meldingen in het EHPU-systeem, in samenwerking met de Europese collega's.
5. Het trekken van lessen uit de VMS-jaarverslagen.
6. Het publiceren van DHV-veiligheidsberichten.
7. Het communiceren van de lessen die getrokken worden uit VMS en EHPU door middel van publicaties en presentaties.
8. Het éénmaal per jaar organiseren van een platformbijeenkomst van de commissie en veiligheidsmanagers van de scholen en verenigingen om ervaringen uit te wisselen en samen te leren.
9. Het doen van onderzoek bij zeer bijzondere ongevallen waar alleen belangrijke lessen kunnen worden getrokken door middel van zo'n onderzoek. Omdat de benodigde expertise en onderzoekscapaciteit in de Commissie Veiligheid slechts zeer beperkt aanwezig is, wordt gebruik gemaakt van ondersteuning vanuit het netwerk van veiligheidsmanagers en instructeurs.
10. Het organiseren van deskundigheidsondersteuning op het gebied van paragliding inzake politieonderzoeken.
11. Veiligheid onder de aandacht brengen bij de leden, onder meer door regelmatig een artikel over veiligheid te publiceren in de Lift.
12. Uitdragen van Just Culture en daarmee meldingsbereidheid stimuleren. Meldingsbereidheid omvat zowel de jaarlijkse veiligheidsrapportage, als incidenten.
13. Met bestuur onderzoeken welke rol en mogelijkheden 'social media' biedt ten aan zien van het onderwerp Veiligheid.

Op dit moment voldoen niet alle KNVvL-scholen en -verenigingen aan de eis om incidenten te melden en om jaarlijks een veiligheidsverslag in te dien. Hierdoor is het lastig om trends te identificeren en op basis daarvan aanbevelingen te formuleren. De focus ligt momenteel op het achterhalen van de oorzaken van het lage aantal meldingen en het onderzoeken van mogelijkheden om dit te verbeteren. Onder andere wordt de inzet onderzocht van een app die het melden van incidenten laagdrempeliger maakt. Daarnaast wordt bekeken hoe de jaarlijkse bijeenkomst van de commissie en de veiligheidsmanagers van de scholen/vereniging effectiever kan worden ingericht.

Soaren

De soarcommunity en de KNVvL streven ernaar om het soaren aan de Nederlandse kust te bevorderen. Het soaren heeft de potentie om jongeren te enthousiasmeren voor het paragliden. Ook biedt het piloten de mogelijkheid om in Nederland veel vlieguren te maken en vliegvaardigheden te verbeteren. Hiervan profiteren ook het bergvliegen en lieren. De Commissie Soaren wil samen met de KNVvL de randvoorwaarden voor het soaren verbeteren. Op de eerste plaats door het soaren uit de soms onduidelijke gedoogsituatie te halen en door beginnende soarpiloten goed op te leiden, volwaardig te breveteren en lid te maken van de KNVvL. Daarvoor zijn wel actievelingen nodig! De commissie is dus op zoek naar piloten die voor het soaren de handen uit de mouwen willen steken. Met hen willen wij in 2027 de volgende vier thema's oppakken:

1. **Landelijk regelgeving en ontwikkelingen.** Wij willen de komende maanden gaan lobbyen voor aanpassing van de luchtvaartwet. Het doel is een vrijstelling aan (in principe) de hele kust om zo de kloof tussen de huidige vliegpraktijk en de wetgeving te dichten. Deze lobby is noodzakelijk, maar niet verzekerd van succes. Over de uitkomsten moet een helder verhaal ontwikkeld worden dat gebruikt kan worden in de communicatie met het ministerie, gemeenten, wijkagenten, strandtenthouders. Dit verhaal moet ook ondersteunen bij het voeren van een op feiten gebaseerde discussie, over bijvoorbeeld aantallen piloten, incidenten en impact op duin en natuur. Dit laatste is van belang vanwege het andere dossier waarop de community, samen met de KNVvL, zou moeten inzetten: Natura 2000. Provincies bepalen nu ieder voor zich in hoeverre zij sport en recreatie aan de kust inperken. Dit kan het soaren sterk gaan belemmeren.
2. **Lokale beïnvloeding en kennisdeling.** Lokaal staat het soaren ook onder druk in bijvoorbeeld Castricum en Renesse. Om hier verbetering in te brengen zouden piloten op deze vliegstekken, samen met de KNVvL, goed voorbereid het gesprek kunnen aangaan met wijkagenten en gemeenten. Wij denken dat deze lokale beïnvloeding het beste kan gebeuren nadat de landelijke lobby heeft plaatsgevonden en duidelijk is wat hierover gecommuniceerd kan worden. Het doel van de lokale gesprekken zou moeten zijn om de relaties te verbeteren en afspraken te maken die passen in het landelijke kader (niet onnodig vrijheden weggeven!). Ook kan de community om de veiligheid aan het duin te verbeteren lokaal en landelijk contact leggen met reddingsdiensten om bijvoorbeeld veiligheidsbijeenkomsten te organiseren. Zo kan kennis worden gedeeld, waardoor piloten beter voorbereid zijn bij ongelukken en de reddingsdiensten meer inzicht hebben in het soaren. Dit soort bijeenkomsten zijn in het kitesurfen behoorlijk succesvol en worden goed bezocht.
3. **Community betrekken bij lokale en landelijke ontwikkelingen.** Het realiseren van deze plannen gaat alleen lukken wanneer de soarcommunity beter georganiseerd én geïnformeerd raakt. Bijvoorbeeld doordat communityleden actief worden in lokale of landelijke werkgroepen die zich richten op:
   - het beheer van startplekken (zoals nu al in Zoutelande)
   - 'polderen & theedrinken' met overheden, wijkagenten en strandtenthouders
   - beïnvloeding met betrekking tot Natura 2000, het drone testgebied bij Wassenaar etc.

   De verbetering van de communicatie, bijvoorbeeld met een website rond soaren, is hiervoor een voorwaarde. Het kan daarbij noodzakelijk zijn om lokaal aan 'opbouwwerk' te doen vanuit de KNVvL en commissie soaren om de werving van actievelingen en werkgroepen van de grond te krijgen.
4. **Opleiding en brevettering.** Jaren geleden is er een goed uitgewerkt plan gemaakt door de commissies Soaren en Opleidingen samen. Het doel daarvan was om tot een volwaardige soar opleiding én – brevet te komen. Dit plan is maar half uitgevoerd (en in de beleving van veel soarders) gesneuveld in kinnesinne. Dit heeft de afstand tussen de soarcommunity en de KNVvL onmiskenbaar vergroot en de veiligheid van piloten beperkt verder geholpen. Onder dit verhaal zetten we nu een streep. Met frisse blik ontwikkelen we in 2027 een voor een volwaardige opleiding en brevettering, waarna we aan de slag gaan met de uitvoering. De verbeteringen moeten de waarde van opleiding en brevet voor piloten verhogen en tegelijkertijd praktische drempels om het brevet te halen, wegnemen. Hiermee wordt de veiligheid van het soaren en het goede gedrag van de piloten verbeterd. Dit kan zowel bijdragen aan de toename van het ledental onder soarders en aan het heldere verhaal richting ministerie, gemeenten, wijkagenten etc.

Acties en mijlpalen:
- Bijeenkomsten van de soarcommunity over regelgeving, Natura2000, veiligheid & 1e hulp. Eerste bijeenkomst in december 2026?
- Voorstel aanpassing wetgeving bespreken met het ministerie van Infrastructuur en Milieu november 2026.
- Lancering website soaren Q2 2027.
- 2 bijeenkomsten voor de community in 2027.
- Voorstel m.b.t. soar opleiding en – brevet ALV april 2027. Uitvoering in 2027 en 2028.
- Startplek Zoutelande hersteld Q4 2027.

Luchtruim Nederland
Het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is medio dit jaar vastgesteld door het kabinet. Het programma bevat een forse uitbreiding van de oefengebieden voor Defensie (Staatscourant 2026, 1332 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen). De aangekondigde veranderingen dreigen behoorlijke negatieve impact te hebben op onze paragliding mogelijkheden in Nederland. Dit geldt overigens niet alleen voor paragliding, maar ook voor andere luchtsporters en liefhebbers van de lichte luchtvaart. De KNVvL heeft al eerder haar zienswijze ingediend op het NPRD, evenals op de voorziene 'Wet op de defensiegereedheid'. Ook voert de KNVvL op regelmatige basis overleg met Defensie. In 2027 wordt deze lobby uiteraard voortgezet.

Naast het NPRD speelt ook de herziening van Natura2000. De maatregelen voor alle gebieden worden geactualiseerd en er kan sprake zijn van wijzigingen in de gebieden (erbij, eraf, aangepast). Ook hier blijft de KNVvL de ontwikkelingen in 2026 nauwgezet volgen en onze belangen behartigen.

Leden en scholen / verenigingen zullen worden geïnformeerd over de voortgang van het NPRD en de herziening Natura2000 en waar nodig betrokken worden bij het formuleren van standpunten vanuit de KNVvL. Daarnaast blijft het van belang om de ontwikkelingen in de eigen omgeving te volgen en eventueel zienswijzen in te dienen. Het afdelingsbestuur en de KNVvL zullen hierbij desgewenst ondersteuning bieden.

Belangrijk knelpunt blijven de Transponder Mandatory Zones (TMZ's). Betaalbare transponders zijn er niet waardoor een ooit als tijdelijk bedoelde beperking een permanent beperking is geworden. En dat terwijl er in meerdere gebieden slechts weinig wordt gevlogen en er voor zover bekend geen incidenten hebben plaatsgevonden. Er is daarmee sprake van onnodige restricties. In 2027 zal worden verkend of verminderen van de restricties mogelijk lijkt, bijvoorbeeld door in meerdere TMZ's doordeweekse restricties gelijk te trekken aan weekend restricties.

De uitdaging voor de toekomst is U-space en Electronic Conspicuity (EC). Het ontwerp van de specificatie geeft ruimte om daar aan deel te nemen via een mobiele dataverbinding (4G/5G), maar vooralsnog wordt daar niet aan gewerkt. Voorlopig is ADS-L alleen beschikbaar via SRD860 MHz. De KNVvL zet er op in dat paragliders die beschikken over ADS-L in de TMZ's mogen vliegen. Het lijkt erop dat ADS-L in Zwitserland medio 2028 verplicht wordt.

c. Overige punten van belang in 2027

Opleidingen
De Afdeling Paragliden richt in 2027 de aansturing van alles wat met opleidingen te maken heeft opnieuw in. Op bestuurlijk niveau wordt alles wat met opleidingen te maken heeft, ondergebracht bij één bestuurslid met de portefeuille opleidingen. Van theorie tot en met praktijk, van piloten tot en met lier operators en instructeurs, van uitgifte van brevetten / toekenning van aantekeningen tot met uitgifte van IPPI-kaarten. Het bestuurslid Opleidingen wordt bij de werkzaamheden ondersteund door twee commissies te weten:

1. Commissie Opleiding Piloten
2. Commissie Opleiding Instructeurs

1. Commissie Opleiding Piloten

Deze commissie heeft als taak het verder ontwikkelen van de opleiding van piloten tot het behalen van brevetten en aantekeningen (theorie en praktijk) en het monitoren van de kwaliteit van de opleidingen. De commissie onderhoudt tevens het contact met het KEI over het beheer en de uitgifte van brevetten en aantekeningen en het verzorgen van de theorie-examens.

Het bestuur heeft de intentie om de huidige Commissie Examens om te vormen tot een Commissie Opleiding Piloten. Deze commissie richt zich daarmee niet alleen op de theorie-examens, maar ook op de praktijkeisen en het uitgeven / verlengen van brevetten. Uitbreiding van het takenpakket zal pas plaatsvinden als de bezetting van de commissie op voldoende niveau is. Dit houdt onder meer de inzet van instructeurs binnen de commissie in. Werving voor leden van de commissie zal samen met het bestuur worden ingevuld.

In 2027 beoogt het KEI om de theorie digitaal en modulair te examineren. Het onderzoek naar de mogelijkheden en kosten van deze wijze van examineren wordt voortgezet. Begin 2027 wil de commissie in overleg met het KEI een eerste proef doen met een beperkt aantal kandidaten. Op het moment dat duidelijk is hoe digitaal en modulair examineren kan worden ingericht en wat de kosten voor de kandidaat worden, wordt een implementatieplan opgesteld. Het proces inzake de besluitvorming over en de uitvoering van dit plan wordt in overleg met het bestuur bepaald.

2. Commissie Opleiding Instructeurs

De taak van deze commissie is het inrichten, aanbieden en verder ontwikkelen van een (jaarlijkse) opleiding voor instructeurs. De commissie onderhoudt het contact en de afstemming met het KEI over het beheer en de uitgifte van brevetten en aantekeningen. De verschillende taken en rollen voor de commissie worden in 2027 nader beschreven en ingericht.

In 2025 heeft een evaluatie onder de instructeurs in opleiding plaatsgevonden. Hieruit zijn de volgende verbeterpunten naar voren gekomen:

- Vergroten van het afrondings- en slagingspercentage van deelnemers aan de opleiding;
- Onderzoek naar mogelijke verkorting van de opleidingstijd;
- Monitoren van de voortgang van deelnemers;
- Inrichten van goede en duurzame ondersteuning van deelnemers op hun leerweg;
- Bijscholen van coaches/ ondersteuners van deelnemers van de instructeursopleiding tijdens de hele opleiding.
- Toegankelijkheid en tempo van administratieve processen bij de examinering verhogen;
- Evaluatie voor deelnemers inrichten, na voortijdig stoppen en na succesvolle afronding vd opleiding.
- Jaarlijkse evaluatie met opleiders, beoordelaars en leden toetsingscommissie.

De eerste verbeterstappen zijn gezet, maar er is nog flink wat werk aan de winkel. In het laatste kwartaal van 2026 en in 2027 wordt hier verder invulling aangegeven.

In het eerste kwartaal 2027 start de volgende instructeursopleiding. Onderzocht wordt of deze opleiding ook in het Engels kan worden verzorgd, omdat er meerdere potentiële deelnemers zijn, die slechts beperkt Nederlands spreken. Ook wordt in 2027 een opleiding tot opleiding-bevoegd lier operator ingericht en de examinering daarvoor verduidelijkt.

Scholen en verenigingen

Gezien de belangrijke plaats die scholen en verenigingen hebben binnen onze paragliding gemeenschap is enige matige van onderlinge afstemming geen overbodige luxe. Het bestuur brengt in december 2026 /

januari 2027 de scholen en verenigingen bijeen om een gezamenlijke agenda voor de komende tijd op te stellen. Onderwerpen van gesprek zijn onder meer de ledengroei, de ontwikkelingen in ons luchtruim, herijking eisen opleidingsinstanties, de vertrouwenscontactpersoon en een soar-brevet.

Het bestuur heeft daarnaast het initiatief genomen om samen met de KNVvL de erkenning van scholen en verenigingen tegen het licht te houden. Hierbij vindt ook afstemming plaats met andere vliegende afdelingen. Een eerste opzet is inmiddels met enkele scholen besproken. In 2027 wordt deze opzet verder uitgewerkt en worden de eerste implementatiestappen gezet.

Vernieuwing / projecten
Ook in 2027 zullen zoals gebruikelijk twee periodieke lierkeuringen worden uitgevoerd. De keurdata voor 2027 zijn aan het einde van 2026 beschikbaar. Dan wordt de agenda opengezet voor aanmelding van een lierkeuring. Daarnaast wordt hiervan ook melding gedaan via de Lift.

Drone lieren is technisch in een vergevorderd stadium. De beperking zit echter in de Europese en Nederlandse regelgeving. Vanuit KNVvL volgend we de ontwikkelingen op de voet.

Ook in 2027 is budget gereserveerd voor projecten. Goede ideeën kunnen worden ingediend ter beoordeling. Van belang is daarbij een voorstel te doen voor de praktische uitwerking.

Internationaal
Nederland is lid van de European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU) en neemt actief deel aan discussies en overleggen. Belangrijkste onderwerpen zijn de normering van materiaal en de Europese regelgeving. Bij het materiaal staat veiligheid voorop, terwijl bij regelgeving een minimum aan belemmeringen, gecombineerd met veiligheid, de inzet is. Afdeling Paragliding houdt de Afdeling Deltavliegen op de hoogte van alle belangrijke zaken die binnen de EHPU worden besproken.

Binnen de EHPU bestaat de ESTC, European Safety and Training Committee. Dit committee richt zich op zaken zoals de veiligheidsdatabase en verbeteringen op het gebied van training, maar ook de erkenning van de onze brevetten in Europa besproken. Nu de tandem aantekening (EPI Tandem) officieel erkend is in alle aangesloten EHPU-landen, wordt bekeken of ook onderlinge erkenning van andere aantekeningen kan plaatsvinden. Denk hierbij aan de aantekeningen soaren (kust), hulp instructeur en instructeur. Dit betreffen langdurig trajecten, mede omdat bij een aantal landen erkenning via wetgeving moet worden geregeld.

Omdat Zwitserland momenteel concrete stappen zet om ADS-L verplicht te stellen voor paragliders (verwachte invoering medio 2028), zal deze techniek in 2027 ook in EHPU-verband worden besproken. Daarnaast blijven parakites en speedwings een belangrijk onderwerp van discussie binnen de EHPU en ESTC.

Wedstrijden
Binnen paragliding zijn er drie vormen van wedstrijdvliegen: precisielanden, XC-vliegen (overland-berg en vlakland) en acro:

a. Voor het precisielanden is er al jaren een kleine groep leden die deze wedstrijd in Nederland het NK precisie organiseert. In 2026 heeft het NK precisie niet plaatsgevonden wegens te weinig belangstelling. Het bestuur wil stimuleren het NK weer op te pakken voor 2027, wellicht in aangepaste vorm.
b. Voor het XC-vliegen (XContest) worden in 2027 een aantal wedstrijden door een klein aantal individuen georganiseerd. Het Nederlands Kampioenschap Vlakland Vliegen (cilinderrace) wordt in 2027 weer gehouden en deelname gebeurt op basis van een ranking via een online platform. Ook zal opnieuw het Dutch open plaatsvinden (voorheen NK berg), wat samen met de Britten wordt georganiseerd.
c. Acro is een opkomende wedstrijdvorm. Luke de Weert werd als solopiloot in 2023 wereldkampioen en in 2024 2de. Ook won hij samen met Tim Alongi (Frankrijk) het synchroon vliegen. Luke coacht momenteel (beginnende) acropiloten en draagt daarmee bij aan de promotie van het acro vliegen. Acro

is ook voor niet-vliegers spectaculair om naar te kijken en brengt daarmee onze sport positief voor het voetlicht. In Nederland worden voor acro ook in 2027 geen wedstrijden georganiseerd. In de loop van 2027 zal worden bezien of het organiseren van een kampioenschap in 2028 wel opportuun is.

Het aantal Nederlandse piloten dat zich op internationaal niveau wil en kan meten is erg smal. De afdeling geeft geen prioriteit aan internationale wedstrijden en heeft voorgesteld de financiële ondersteuning hiervoor te beperken. Er wordt namelijk relatief veel budget besteed aan een beperkt aantal leden, die deelnemen aan wedstrijden. Ook vergt echte topsport een totaal andere benadering en financiering. Of dit een negatief effect heeft op deelname van Nederlandse piloten aan internationale wedstrijden is niet duidelijk. Een stimulans is het in ieder geval niet.

3. BEGROTING

		Realisatie 31-7-2026	Begroting 2026	Begroting 2027	
		PGL	**PGL**	**PGL**	
Bijdragen van leden		**56.442**	**58.500**	**59.000**	o.b.v. PGL-contributie EUR 29,50 en 1950 leden
Donaties en andere vrijwillige bijdragen		**0**	**0**	**0**	
8100	Donaties en sponsoring	0	0	0	
Extra heffingen		**16.640**	**21.950**	**21.950**	
8200	Sportlicenties	2.169	2.200	2.200	
8210	Licenties leden en verenigingen	0	850	850	
8220	Brevetten	9.001	10.000	10.000	
8240	Bijdragen deelnemers examens	4.960	5.000	5.000	
8245	Bijdragen deelnemers opleidingen	0	3.900	3.900	
8250	Abonnementen	510	0	0	
Dienstverlening aan derden		**2.354**	**250**	**2.250**	
8700	Baten uit advertenties en abonnementen	1.868	0	2.000	Adverenties Lift
8710	Verkoop artikelen	486	250	250	m.n. logboekjes
Overige baten		**0**	**0**	**25.000**	onttrekking uit afd.reserve
	Totaal baten	**75.435**	**80.700**	**108.200**	
Bestuur en commissies		**1.811**	**6.050**	**6.250**	
4000	Reis- en verblijfkosten bestuur	535	3.750	3.750	
4005	Reis- en verblijfkosten commissies	600	1.800	2.000	
4010	Vergaderkosten	675	500	500	
Afschrijvingen		**0**	**666**	**666**	
4510	Afschrijving materiële vaste activa	0	666	666	EUR 333 afschrijving voor tent lierkeuring (aanschaf EUR 1000, afschrijving in 3 jaar) plus EUR 333 voor inkoop App ongevallenmeldingen (aanschaf EUR 1000, afschrijving in 3 jaar). N.B. Camera die is aangeschaft voor liftparagliding is nu afgeschreven.
Communicatie en marketing		**12.421**	**22.700**	**25.200**	
4600	Productiekosten periodieken	5.400	12.500	12.500	gelijk gehouden aan '26, aanname minder exemplaren door keuze voor digitaal en ontdubbeling adressen
4610	Porti periodieken	3.354	6.000	6.000	lager door ontdubbeling adressen
4620	Redactiekosten	243	300	300	Adobe- en Dropbox licenties Bastiënne Wentzel
4630	Website (hosting en beheer)	30	1.200	1.700	websitehosting Lift-Paragliding (€ 200) PLUS
4660	Evenementen en projecten	403	0	0	
4690	Overige kosten communicatie en marketing	2.990	2.700	4.700	budget (licenties, reis- en verblijfskosten) voor Erik Recter (Lift-Paraglding) en Harro Brouwer (reiskosten en livoor podcast) + inschatting overige kosten
Ledenservice		**13.849**	**15.685**	**16.826**	
4700	Premies AVB-verzekeringen	9.815	9.800	10.500	WA-verzekering voor alle leden, aanname prijsstijging
4730	Contributies en lidmaatschappen	4.034	5.885	6.326	26: fees voor FAI (ca EUR 3700 in '25 + 7,5%) en EHPU (ca EUR 1650 in '25 + 7,5%), '27: 10% verhoogd
Vrijwilligers		**1.907**	**5.300**	**4.700**	
4800	Vergoedingen	1.593	3.500	0	We stoppen met bestuursvergoeiding
4820	Waarderingsbeleid	314	1.800	4.700	kerstkadootjes vrijwilligers 50x50, 5 etentjes in totaal voor commissies incl. bestuur plus 200 voor bloemen etc.
Overige algemene kosten		**2**	**170**	**170**	
4940	Verzekeringen	2	170	170	verzekering voor filmcamera
Topsport		**6.437**	**8.400**	**1.400**	
5015	Kosten EK/WK	1.466	2.100	0	geen vergoeidingen meer voor topsport
5060	Topsportevenementen	4.971	4.900	0	geen vergoeidingen meer voor topsport
5090	Overige kosten topsport	0	1.400	1.400	hoewel geen 'topsport', wel volledige vergoeding Xccontest
Breedtesport		**6.288**	**11.900**	**36.900**	
5500	Instructeurs	1.220	2.000	2.000	kosten instructeursdagen
5520	Examens	2.828	5.000	5.000	
5530	Evenementen	0	1.000	1.000	27: Liervergoeiding NK
5545	Opleidingen	2.241	3.900	3.900	kosten gelijk aan inkmosten (op GBN 8245)
5590	Overige kosten breedtesport	0	0	25.000	investeringen in Paragliding, 2x12,5k. Wordt als baat geboekt, geld komt uit afdelingsreserve
Dienstverlening		**5.434**	**9.315**	**9.315**	
4999	Doorberekende kosten dienstverlening	5.434	9.315	9.315	
Overige lasten		**0**	**0**	**0**	
	Totaal lasten	**48.207**	**80.186**	**101.427**	
	Resultaat	**27.228**	**514**	**6.773**	
Resultaat bestemming					
		27.228	**514**	**6.773**	

De diverse activiteiten zijn begroot in de hiervoor gaande raming van inkomsten (baten) en uitgaven (lasten). Het (positief) saldo daarvan is het resultaat. De begroting 2027 is grotendeels gebaseerd op de begroting van 2026. Er zijn wel enkele veranderingen zichtbaar voor 2027 en op komst voor 2028, welke hierna worden toegelicht:

- De inkomsten uit de verlenging voor brevetten blijven in ’27 nog op peil omdat brevetten zonder aantekening die dan verlopen nog één keer moeten worden vervangen door een brevet met onbeperkte duur. Na ’27 lopen de inkomsten uit brevetverlenging sterk terug, evenals de kosten die daarvoor worden gemaakt.
- Ook in ‘27 voorzien we weer uitgaven à in totaal € 25.000 voor ‘investeringen in paragliding’ (post 5590 ‘Overige kosten breedtesport’). Dit bedrag komt (via post 9070 ‘Incidentele projecten’) uit de afdelingsreserve die op 31 december ‘26 nog € 156.762 bedroeg.
  N.B 1: Voor deze uitgaven dienen we telkens vooraf toestemming vragen bij het Hoofdbestuur. Dit lukt tot nog toe steeds: voor een goed plan is altijd geld beschikbaar ...
  NB 2: Het bestuur vindt het verantwoord om de afdelingsreserve door meerjarige investeringen in de sport te laten slinken tot een bedrag van uiteindelijk ca € 50.000. Dat is de helft van de jaarlijkse lasten; mochten de inkomsten dan substantieel lager zijn voorzien en/of de uitgaven substantieel hoger, dan kunnen we dat met deze reserve nog goed opvangen.
- In ’27 worden kosten en (in principe: even hoge) inkomsten verwacht voor de opleiding van nieuwe instructeurs. Als het aantal instructeurs wijzigt, zouden de kosten en de uitgaven in gelijke mate moeten wijzigen. Het deelnametarief aan het begin van het jaar moet worden vastgesteld o.b.v. een geschat aantal deelnemers. Daardoor kan verschil ontstaan tussen de werkelijke kosten en baten. Daar is helaas niets aan te doen.
- Er zijn besparingen ingeboekt voor het ‘waarderingsbeleid’. Het schrappen van de bestuursvergoeding is doorgevoerd in de begroting, waarmee een groot bedrag wordt bespaard (€ 360 per jaar per bestuurslid). Daar staat het voorstel tegenover om alle vrijwilligers (een groep van ca 50 personen incl. het bestuur) jaarlijks een verdubbelde blijk van dank te geven. Daarnaast blijven de diverse commissies de mogelijkheden houden om eens per jaar uit eten te gaan op kosten van de afdeling.
- Voor ’27 verwachten we ca € 2.000 aan inkomsten uit advertentie in de Lift.
- Voor ’27 is het budget voor Marketing en Communicatie verhoogd om naast Lift/Paragliding (Erik Recter) en de podcast (Harro Brouwer) nieuwe activiteiten te kunnen uitvoeren.
- Er is een forse bezuiniging ingeboekt voor ‘topsport’ door per ’27 geen entreegelden meer te vergoeden voor de piloten die meedoen aan WK’s /EK’s. Zie het bezuinigingsvoorstel, dat is geagendeerd voor de ledenvergadering in november ’26..
- Het bestuur is in gesprek met de KNVvL over het volledig overnemen van de financiële kant van de brevetuitgifte en de theorie-examinering. Op dit moment bepaalt de afdeling de tarieven, ontvangt zij de inkomsten (van brevetten, sportlicenties, IPPI-kaarten en examens) en betaalt zij de kosten (vergoeding KEI, zaalhuur etc.). De wens is al langer om dit alles naar het KEI te brengen zodat er minder geldstromen over de afdeling lopen. Het KEI zou dan de tarieven moeten bepalen op basis van de kosten die zij verwacht. Hierover lopen gesprekken; het bestuur wil voorkomen dat het KEI met de opbrengsten vanuit onze afdeling eventueel gaten gaat stoppen die op andere plaatsen vallen. Besloten is om in ’27 alles nog in eigen hand te houden. Als er tijdig concept-afspraken zijn gemaakt, zou de ALV in het voorjaar van ’27 kunnen besluiten om met ingang van ’28 het KEI volledig aan het roer te zetten.

De begroting sluit nu positief (plus € 6.800), omdat de afdelingscontributie op € 29,50 is gehouden (bij 2.000 veronderstelde leden) en er vooruitlopend op de ledenvergadering al diverse bezuinigingen zijn doorgevoerd. De KNVvL hanteert de regel dat een afdeling nooit meer mag uitgeven, dan is begroot. Ook niet als de baten hoger zijn dan begroot. Een eventueel surplus kan dus niet worden uitgeven aan bijv. innovaties (anders dan via het wel begrote investeringsbudget van € 25.000). Een overschot wordt dus toegevoegd aan de afdelingsreserve, terwijl het bestuur beoogt om die reserve juist af te bouwen. Het bestuur vindt het desondanks niet verstandig om de afdelingscontributie voor ’27 te verlagen omdat:

a. naar verwachting het positieve saldo op het uitgeven en verlengen van brevetten in 2028 niet meer zal optreden;
b. het in de praktijk vaak veel moeite kost om de contributie te verhogen;
c. de inflatie al best hoog is en mogelijk nog hoger wordt door de ontwikkelingen in de wereld. Allerlei kosten kunnen dus hoger uitvallen dan verwacht.

Het batige saldo kan eventueel naar beneden gebracht door één of meer kostenposten te verhogen, zodat er enige ruimte ontstaat om tussentijds meer geld uit te geven. Een complicatie daarbij is dat de afdeling al een begroting heeft moeten indienen bij de KNVvL, zodat de bewegingsruimte beperkt is. Hoewel dit qua volgorde niet juist is (ledenvergadering behoort te besluiten, voordat de begroting wordt ingediend), is dit eigenlijk alleen te voorkomen door de ledenvergaring jaarlijks al in juli / augustus te houden. Naar verwachting zal de opkomst in die periode echter bijzonder laag zijn, iets wat we niet moeten willen.